

Uitwerking online

(kaderstukje over Prof. Duyvendak)

Jan Willem Duyvendak is professor sociologie aan de Universiteit van Amsterdam en gewezen directeur van het Verwey-Jonker Instituut voor sociaal-maatschappelijk onderzoek (1999-2003). Thuisgevoel is één van zijn belangrijkste onderzoeksdomeinen. Zijn recentste boek is *The Politics of Home. Nostalgia and Belonging in Western Europe and the United States* (2011, Palgrave)

J.W. Duyvendak over...

Thuis en thuisgevoel

“Thuis en thuisgevoel zijn voor iedereen belangrijk. Een thuis draait om verschillende elementen, waaronder persoonlijke objecten, mensen, maar ook kleuren, geuren of geluiden. Dat is voor iedereen anders. Voor de ene roept het luiden van kerkklokken een warme associatie met thuis op, bij de andere veroorzaakt het irritatie. Daarnaast zijn er ook een aantal gemeenschappelijke en **essentiele voorwaarden voor thuisgevoel, waaronder herkenbaarheid, veiligheid, vertrouwelijkheid, voorspelbaarheid, vanzelfsprekendheid.** Als één van die elementen ontbreekt, bij een situatie van huiselijk geweld bijvoorbeeld, is er ook geen sprake meer van een thuisgevoel.”

“Je kan je thuisvoelen op meerdere plaatsen, maar ook daar moeten een aantal basisvoorwaarden aanwezig zijn. Ik heb onderzoek gedaan bij CEO's die haast elke dag onderweg zijn en niet echt een vaste thuis hebben. Zij zeggen wel dat ze zich thuis voelen in landen over heel de wereld, maar in werkelijkheid **zoeken ze de herkenbaarheid en voorspelbaarheid van ketenhotels, Starbucks en vlieghavens op om zich thuis te voelen.**”

J.W. Duyvendak over...

Het maatschappelijke belang van een thuis.

“Niet alleen op persoonlijk, maar ook op maatschappelijk vlak speelt thuisgevoel een belangrijke rol. Mensen die zich in hun huis niet thuisvoelen gaan elders op zoek naar een thuisgevoel en zullen daar emotioneel meer investeren, bijvoorbeeld in de kroeg, of op het werk. Vele Amerikanen voelen zich bijvoorbeeld meer thuis op het werk dan in

hun eigen huis. "In Amerika is de thuis in crisis". Mensen vinden er geen rust meer. Ze combineren drie jobs, hebben weinig vakantie of kinderopvang en daardoor is het altijd spitsuur thuis. Op het werk vinden ze die rust wel, want daar kunnen ze alle andere knoppen even uitschakelen."

"Neem ook het migratiedebat in Nederland. Dat gaat in essentie over thuisgevoel. Sommige Nederlanders claimen dat zij zich minder thuis voelen in hun eigen land door de aanwezigheid van allochtonen. Immigranten zeggen wel dat ze zich thuisvoelen in Nederland, maar bij doorvragen blijkt dat dit vooral betekent dat ze zich thuis voelen in hun eigen buurt of wijk, waar ze vertrouwdheid en herkenbaarheid vinden; niet in de natiestaat Nederland. Thuis is wereldwijd een belangrijk thema, maar wordt weinig onderzocht. Daarom zijn initiatieven als ILIV zo belangrijk."

J.W. Duyvendak over...

Thuis en buurtgevoel

"Buurt en thuisgevoel hangen samen, maar in verschillende mate voor verschillende mensen. Er zijn bewoners die zich terugtrekken in hun woning en hun thuis als een veilige haven beschouwen, wat ik omschrijf met het engelse 'haven'. Voor extraverte mensen is de buurt een belangrijk onderdeel van hun identiteit. Zij beschouwen een buurt als 'heaven', een plaats waar ze zich verbonden voelen met gelijkgestemden en zullen actief aan het buurtleven deelnemen."

"In buurten waar veel verandert, wordt vaak meer georganiseerd om het gevoel van vertrouwdheid en herkenbaarheid te herstellen. Mensen die zich terugtrekken in de besloten omgeving van hun thuis, hebben daar minder nood aan, evenals mensen die erg mobiel zijn. Wat me opvalt is dat mensen in gegoede buurten vaak minder belang hechten aan de buurt, waarschijnlijk omdat ze hun omgeving voor vanzelfsprekend nemen. Eens de buurt verstoord wordt, staat het thema wel bovenaan hun agenda. Voor bepaalde groepen mensen, waaronder werklozen, mensen met kinderen, ouderen en mensen met een handicap speelt de buurt dan wel weer een grote rol."

J.W. Duyvendak over...

Een thuis en de toekomst

“Een virtuele thuis wordt steeds belangrijker. Mensen zijn almaar meer met elkaar verbonden zonder samen op een fysieke plaats aanwezig te zijn. Die mensen voelen zich **thuis waar ze hun laptop neerzetten**. Daarnaast zullen werk en thuis ook steeds meer met elkaar verweven worden. **Een thuis blijft belangrijk, zeker nu thuis en werk overal kunnen zijn**. Mensen zullen hun **grenzen gaan bewaken**. We moeten opletten dat we niet altijd achter onze laptop zitten en onze smartphones durven uitschakelen. We moeten onze thuis durven te beschermen zonder dat werk en thuis per se werelden van verschil hoeven te zijn.”